

รายงานการศึกษา ฝึกอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย ในประเทศ และต่างประเทศ
(ระยะเวลาไม่เกิน ๘๐ วัน และ ระยะเวลาตั้งแต่ ๘๐ วันขึ้นไป)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ชื่อ – นามสกุล นางสาว พัชรา ธิแจ้

อายุ ๒๙ ปี การศึกษา พยาบาลศาสตร์บัณฑิต

๑.๒ ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

หน้าที่ความรับผิดชอบ (โดยย่อ)

รับผิดชอบในการให้การพยาบาลผู้ป่วยโรคทางอายุรกรรมทุกรายบุคคล และผู้ป่วยหนัก เพศชาย อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ให้การพยาบาลที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพครอบคลุม ทั้งบริการด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การพัฒนาสภาพอย่างเป็นองค์รวม สนับสนุนการทำงานแบบสหสาขาวิชาชีพ และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้บริการสุขภาพโดย ใช้กระบวนการพยาบาล และสอดคล้องกับแผนการรักษา โดยครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ร่วมนิเทศงาน แก่เจ้าหน้าที่ทุกระดับ พร้อมให้คำแนะนำ และร่วมดำเนินการอบรม พัฒนาความรู้ในด้านเทคนิค ทางการพยาบาลแก่เจ้าหน้าที่ในทีมการพยาบาล วิเคราะห์และศึกษาปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข การทำงานด้านบริการพยาบาลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น วางแผนการปฏิบัติงานในทีมการพยาบาลประจำวัน โดยมอบหมายงานให้สมาชิกในทีมการพยาบาลตามความเหมาะสมของลักษณะงานกับความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล ให้ความร่วมมือในการจัดทำโครงการ วิชาการ หรืองานวิจัย ศึกษาหากความรู้ วิทยาการใหม่ ๆ ร่วมประชุมสัมมนาและอบรมวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เพื่อนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่างยิ่งขึ้น

๑.๓ ชื่อเรื่อง / หลักสูตร การพยาบาลเฉพาะทาง สาขาพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)

เพื่อ ศึกษา ฝึกอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย
งบประมาณ เงินงบประมาณกรุงเทพมหานคร เงินบำรุงโรงพยาบาล
 ทุนส่วนตัว

จำนวนเงิน ๖๕,๐๐๐ บาท

ระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖ สถานที่ โรงพยาบาลราชวิถี
คุณวุฒิ / วุฒิบัตรที่ได้รับ ประกาศนียบัตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวช
ปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)

การเผยแพร่รายงานผลการศึกษา / ฝึกอบรม / ประชุม สัมมนา ผ่านเว็บไซต์สำนักการแพทย์ และกรุงเทพมหานคร

ยินยอม

ไม่ยินยอม

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษา ฝึกอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย (โปรดให้ข้อมูลในเชิงวิชาการ)

๒.๑ วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจนโยบายและระบบบริการสุขภาพที่เกี่ยวข้อง กับโรคไตเรื้อรังและการบำบัดทดแทน มีความรู้และทักษะในการประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูง การพยาบาล ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคไตระยะสุดท้ายที่ได้รับการบำบัดทดแทน ปฏิบัติการการ พยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม และสามารถใช้อุปกรณ์ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ ในการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมให้แก่ผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องปลอดภัยบนพื้นฐานจริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพและหลักฐานเชิงประจักษ์ สามารถประเมินปัญหาและวางแผนป้องกันและจัดการกับภาวะแทรกซ้อน และความเสี่ยง ใช้สารสนเทศทางสุขภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาล สามารถประสานงานกับทีมสุขภาพ และบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทน ไต (การฟอกเลือด ด้วยเครื่องไตเทียม) มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อให้การพยาบาลมีสมรรถนะดังต่อไปนี้

๑. วิเคราะห์ นโยบาย ระบบสุขภาพ เศรษฐศาสตร์สุขภาพ และจัดรูปแบบการพยาบาลผู้ป่วย โรคไตที่สอดคล้องกับระบบสุขภาพได้

๒. มีทักษะในการประเมินและวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพในผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังและผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

๓. มีทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้และเทคโนโลยีทางการแพทย์ในการปฏิบัติการพยาบาล ผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมบนพื้นฐานกฎหมาย จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

๔. จัดระบบการใช้บุคลากรและทรัพยากรอื่นๆ รวมทั้งการประสานงานในทีมเพื่อดูแลผู้ป่วย โรคไตรายเรื้อรังระยะสุดท้ายอย่างประสิทธิภาพ

๕. ให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและครอบครัวในการเลือกวิธีการบำบัดทดแทน และจัดการสุขภาพตนเองได้

๖. มีทักษะในการวิเคราะห์ หลักฐานเชิงประจักษ์และสารสนเทศทางสุขภาพ ในการพัฒนา คุณภาพการดูแลอย่างต่อเนื่อง

๒.๒ เนื้อหา

วิชาที่ ๑ NSID ๕๐๗ หลักพื้นฐานในการพยาบาลผู้ป่วยโรคไต มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ระบบสุขภาพ นโยบายสุขภาพ แนวคิดการดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง สถานการณ์และระบบดูแลผู้ป่วยเฉพาะกลุ่ม/ เนพะโรค ในประเทศไทย แนวคิดเศรษฐศาสตร์สุขภาพ การวิเคราะห์ระบบการเบิกจ่ายทางสุขภาพ การ กระจายและเตรียมทรัพยากรในการจัดการระบบบริการสุขภาพ ผลลัพธ์และผลกระทบทางการพยาบาล การใช้ สารสนเทศ ฐานข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ในการพัฒนาคุณภาพ เข้าใจและระบุวิธีการวัดและจัดการ ผลลัพธ์ทางการพยาบาล สร้างและใช้ฐานข้อมูลขนาดเล็กเพื่อพัฒนาการเข้าถึงและคุณภาพการบริการสุขภาพ

๑.๑) ระบบสุขภาพและนโยบายสุขภาพ

- ระบบสุขภาพและการพยาบาล
- นโยบายสุขภาพแห่งชาติ และพ.ร.บ.หลักประกันสุขภาพ

๑.๒) เศรษฐศาสตร์สุขภาพและระบบค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพ

- แนวคิดเศรษฐศาสตร์สุขภาพ
- รูปแบบการประเมินทางเศรษฐศาสตร์ขององค์กรการบริการสุขภาพ

- ระบบค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพ (การบันทึกรหัสโรคและการกำหนดค่า DRG สำหรับผู้ป่วยโรคไต)

๑.๓) แนวคิดการจัดระบบบริการสุขภาพสำหรับผู้ป่วยโรคเรื้อรังและการกระจายทรัพยากร

- แบบแผนและการจัดการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง (Chronic care model and disease management)

- แนวทางในการดูแลผู้ป่วยในการให้การพยาบาล (Concepts of care management)

- รูปแบบวิธีการปฏิบัติการพยาบาล (functional nursing, team nursing, primary nursing, case method)

- การพยาบาลรายกรณีและการลดการสูญเปล่าในการบริการสุขภาพ

- การพัฒนาสมรรถนะบุคลากร จำนวน และการกระจายทรัพยากรในระบบบริการสุขภาพ

๑.๔) ผลผลิต ผลลัพธ์ และการเข้าถึงบริการสุขภาพ

- แนวคิดและการจัดการผลลัพธ์ผลผลิตทางการพยาบาล

- การวัดผลลัพธ์และผลิตทางการพยาบาล

- การเข้าถึงบริการสุขภาพ

๑.๕) การใช้หลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อการตัดสินในการบริการสุขภาพ

๑.๕.๑) หลักการพัฒนาและการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการพัฒนาคุณภาพบริการ

๑.๕.๒) หลักการเลือกใช้เครื่องมือช่วยตัดสิน ทางคลินิกในการดูแลผู้ป่วย ได้แก่

- แบบแผนการดูแลผู้ป่วย (Protocol), แผนการรักษาผู้ป่วย (Order set)

- แนวทางในการดูแลรักษาผู้ป่วย (Clinical Practice Guideline: CPG)

- แผนการตรวจวินิจฉัย การรักษา (Care path)

- แผนการดูแลผู้ป่วยรายกรณี (Care MAP)

- การปฏิบัติตามแผนการดูแล (clinical pathway)

- แนวทางการรักษา (Algorithm)

๑.๖) ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศทางคลินิก (Clinical information system)

- การพัฒนา small data set ทางคลินิก

- การนำข้อมูลขนาดเล็กมาพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้น (Utilization of small data set for quality improvement)

๑.๗) ระบบบริการสุขภาพสำหรับผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง

- นโยบาย การจัดระบบ ทีมบริการสุขภาพสำหรับโรคไตเรื้อรัง

- สถานการณ์และระบาดวิทยาของกลุ่มโรคไตเรื้อรัง

- การเตรียมจำนวน สมรรถนะและการจัดการรักษาบุคลากร

- การใช้เครื่องมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการสุขภาพในผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง

วิชาที่ ๒ NSID ๕๐๖ การประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูงและการตัดสินทางคลินิกในผู้ป่วยโรคไต (Advanced Health Assessment and Clinical Judgment for the patients with kidney disease)

มีความรู้และทักษะการประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูง เพื่อประเมินแยกโรคและปัญหาที่มีสาเหตุจากการทำงานของระบบไต แปลผลการตรวจพิเศษที่เกี่ยวข้องกับระบบไต การประเมินจิตสังคมและสิ่งแวดล้อม ให้การตัดสินทางคลินิกและการบันทึกข้อมูลทางการพยาบาลในผู้ป่วยโรคไตทุกรายและผู้ที่ได้รับการบำบัดทดแทนได้

๒.๑) แนวคิดการประเมินสุขภาพขั้นสูงและการตัดสินทางคลินิก

- ความสำคัญของการประเมินสุขภาพขั้นสูง
- การประเมินภาวะสุขภาพแบบองค์รวม
- การตัดสินทางคลินิก: การตัดสินวินิจฉัย การรักษา และการตัดสินทางจริยธรรม

๒.๒) การตรวจร่างกายตามระบบเพื่อการตรวจคัดกรองแยกโรคและระยะของโรคไตเรื้อรัง

๒.๓) การซักประวัติ การตรวจร่างกายผู้ป่วยไตเรื้อรังระยะสุดท้าย ระบบที่เกี่ยวข้อง และการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ได้แก่ อาการญูรีเมีย (Uremic symptom), ภาวะเลือดเป็นกรด-ด่าง (Metabolic acidosis and alkalosis), ปริมาณสารน้ำในร่างกาย (Fluid status), การคั่งของน้ำ (effusion), พังปอดมักมีเสียงกรอบแกรบ (Crepitation), หลอดเลือดดำขึ้นลึกมีการเปลี่ยนแปลง (Deep vein change), การประเมินน้ำหนักแห้ง (Estimation dry weight), การประเมินค่าการทำงานของไตและค่าการทำงานของไตที่เหลืออยู่ (GFR and residual kidney function), ภาวะโลหิตจากไตawayเรื้อรัง (Renal anemia), เส้นฟอกเลือด (Vascular access), สภาพจิตใจ (Mental status : orientation, confusion, restlessness, mood, speech, and thought processes)

๒.๔) การแปลผลเบื้องต้นในการตรวจพิเศษและการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง

- การตรวจอัลตราซาวด์เพื่อดูขนาดไต (Ultra sound for kidney size)
- การตรวจชิ้นเนื้อไต (Kidney biopsy)
- การตรวจวินิจฉัยด้วยเครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ (CT), การตรวจวินิจฉัยด้วยเครื่องสนามแม่เหล็กไฟฟ้า (MRI)

- การตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ (EKG) เพื่อประเมินภาวะ hyperkalemia, hypokalemia, arrhythmia

- อาการญูรีเมียที่แสดงอาการในปอด (Uremic lung)
- การตรวจมวลร่างกาย (Body composition measure)
- โปรตีนในปัสสาวะ (Proteinuria)

๒.๕) การประเมินด้านจิตใจ อารมณ์ สังคมและสิ่งแวดล้อม

- การประเมินด้านจิตใจ อารมณ์
- การประเมินครอบครัว สังคม สิ่งแวดล้อม และความเป็นอยู่และวิถีชีวิต
- การประเมินประสบการณ์และทักษะการปรับตัวของผู้ป่วยไตawayเรื้อรังระยะสุดท้าย/ผู้ป่วยที่ได้รับการบำบัดทดแทนได้

๒.๖) การตัดสินทางคลินิกและการบันทึกข้อมูลทางการพยาบาล

วิชาที่ ๓ NSID ๕๐๗ หลักพื้นฐานในการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตโรค (Essential nursing principle for patients with kidney disease)

มีความรู้ความเข้าใจด้วยวิภาคและสรีรวิทยาของระบบทางเดินปัสสาวะ พยาธิสภาพของโรคไตระยะต่าง ๆ แนวทางการจัดการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง การจัดการตนเอง (Self-management) สำหรับผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง การให้คำปรึกษา การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและพัฒนาทักษะของผู้ดูแล การพื้นฟูสภาพไต (Renal rehabilitation) การดูแลและประคับประคอง (Palliative care) และการดูแลในระยะสุดท้ายของชีวิต (End of life care)

๓.๑) การวิภาคและพยาธิสภาพของระบบการทำงานของไต

- โรคไตและกลุ่มอาการที่สำคัญของโรคไต
- พยาธิสรีรวิทยาของโรคไตเรื้อรัง (Pathophysiology of CKD)
- ระบบภูมิคุ้มกันและการสร้างภูมิคุ้มกันของไตอักเสบ

๓.๒) แนวคิดการจัดการทางการพยาบาล และการจัดการตนเองในผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง

๓.๒.๑) แนวคิดการจัดการทางการพยาบาล (Nursing management)

๓.๒.๒) แนวคิดการจัดการตนเอง (self-management)

- การจัดการตนเองด้านสุขภาพ (self-management of health care)
- การจัดการตนเองด้านการดำเนินชีวิตประจำวัน
- การปรับพฤติกรรม (Behavior modification)
- การพื้นฟูสภาพของไต (Renal rehabilitation)
- การรักษาแบบประคับประคอง และการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย

๓.๓) แนวทางและวิธีการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะต่างๆ

๓.๓.๑) ด้านโภชนาการ (Modality of Nutrition)

- หลักการโภชนาบำบัดในผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง
- พลังงาน สารอาหาร และวิตามินแร่ธาตุของผู้ป่วยโรคไตรายเรื้อรังที่ควรได้รับ (Energy, nutrient and micronutrient intake of CKD)

- การประเมินภาวะโภชนาการผู้ป่วยโรคไต
- ทักษะการจัดการอาหารอาหารและเปลี่ยน

๓.๓.๒) การจัดสารน้ำ Fluid management

๓.๓.๓) การจัดการด้านยาและการใช้ยา (Medication management)

- แนวคิดการบริหารยาที่มีผลต่อไต ได้แก่ Antibiotic, NSAID, Diuretic,

Hypertensive drug, Lipid lowering drug, Cardiovascular drug, Vitamin and mineral, ยาที่แก้ไขภาวะ Electrolyte imbalance, acidosis และยาอื่น ๆ เช่น ยาระบาย ยาแก้อาเจียน ยาแก้คัน ขอร์โมน

- การบริหารยาสำหรับผู้ป่วยโรคไตที่มีโรคร่วม

๓.๓.๔) การพยาบาลเพื่อจัดการอาการ ได้แก่ Nausea and vomiting, Dyspnea, Fatigue, Itching, Constipation, Cramp, Headache, dizziness, Pain

๓.๓.๕) การจัดการโรคร่วมที่มีผลต่อโรคไตเรื้อรังและภาวะแทรกซ้อน

- โรคที่เกิดจากการแพ้ภูมิคุ้มกันของร่างกายที่ผิดปกติ
- โรคที่เกิดจากความผิดปกติของภูมิคุ้มกันของร่างกาย
- ภาวะโลหิตจาง (Anemia), ภาวะเลือดออกในทางเดินอาหาร (GI bleed)

- โพแทสเซียมในเลือดสูง (Hyperkalemia)
- การป้องกันการติดเชื้อ (Infection prevention)
- โรคกระดูกจากความผิดปกติของเมตาบอลิซึม (Metabolic bone)

๓.๓.๖) การจัดการด้านจิตสังคม (Psycho-Social management) ของผู้ป่วยและผู้ดูแล ได้แก่ การให้คำปรึกษา การจัดการภาวะซึมเศร้า

๓.๔) แนวคิดเรื่องผู้ดูแล (Caregiver)

- การโยกย้าย(Role shifting), ทฤษฎีการเปลี่ยนผ่าน (role transition) ของผู้ดูแล
- การพัฒนาความรู้และทักษะของผู้ดูแล

วิชาที่ ๔ NSID ๕๐๘ การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Nursing care for patients on hemodialysis)

มีความรู้ความเข้าใจ หลักการบำบัดทดแทนไต Renal Replacement Therapy: RRT) การบำบัดทดแทนไตด้วยการล้างไตทางหน้าท้อง (CAPD) การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (HD) และการปลูกถ่ายไต (KT) การใช้ยาและการดูแลโรคร่วมระหว่างการบำบัดทดแทนไต การควบคุมและการป้องกันการติดเชื้อในการบำบัดทดแทนไต การคงสภาพหน้าที่ของไตที่เหลืออยู่ (prevent residual function) ภาวะจิตสังคมของผู้ป่วยและครอบครัวที่ได้รับการบำบัดทดแทนไต การเลือกวิธีการบำบัดทดแทนไต และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและขั้นตอนในการบำบัดทดแทนไตโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Hemodialysis) การควบคุมมาตรฐานของอุปกรณ์ฟอกเลือด ระบบนำ้บริสุทธิ์และน้ำยาฟอกเลือด การเตรียมการดูแลทางสำหรับนำ้เลือดออกมานา (Vascular access) ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่ซับซ้อนและมีโรคร่วม การประเมินความเพียงพอของการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม การบริหารจัดการในหน่วยไตเทียม (Hemodialysis Unit) การพัฒนาคุณภาพการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม การให้คำปรึกษาสำหรับผู้ป่วยและครอบครัวในการดูแลสุขภาพ

๔.๑) ชนิดของการบำบัดทดแทนไต

- การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Hemodialysis)
- การล้างไตทางช่องท้อง (Continuous Ambulatory Peritoneal Dialysis: CAPD)
- การปลูกถ่ายไต (Kidney transplantation)

๔.๒) ยาที่ใช้ในผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง (Pharmacology in chronic kidney disease and comorbidity patients during RRT)

๔.๓) การป้องกันการติดเชื้อในการบำบัดทดแทนไต

- การป้องกันการติดเชื้อ (Infection prevention)
- การตรวจคัดกรองไวรัส

- การสร้างภูมิคุ้มกัน (Immunizations) เพื่อเตรียมการบำบัดทดแทนไต

๔.๔) การให้คำปรึกษาเพื่อเลือกวิธีการบำบัดทดแทนไต (RRT Counseling for RRT modalities)

- การเลือกวิธีการรักษา (Modalities selection)
- การเปลี่ยนวิธีการรักษา (Modalities change)

๔.๕) หลักพื้นฐานเกี่ยวกับอุปกรณ์สำหรับในการใช้ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Principle knowledge of apparatus for HD)

- การเคลื่อนที่ของน้ำผ่านเยื่อเลือกผ่าน (Dialysis Membrane)
- เครื่องไตเทียม และน้ำยา (Hemodialysis machine and solution)
- ระบบทำน้ำบริสุทธิ์ (Water treatment)

๔.๖) สมรรถภาพขั้นสูงของการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (High Performance of HD)

- การติดตามการจัดน้ำในหลอดเลือดขณะฟอกเลือด (Blood volume monitoring)
- การติดตามอุณหภูมิของเลือดขณะฟอกเลือด (Blood temperature monitoring)
- การปรับความเข้มข้นของโซเดียมในน้ำยาฟอกเลือด (Sodium variation)
- การปรับอัตราการดึงน้ำขณะฟอกเลือด (Ultrafiltration profile)
- การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่บ้าน (Home-hemodialysis)
- ประสิทธิภาพของการฟอกเลือด (High efficiency and high flux HD)

๔.๗) การดูแลหลอดเลือดและสายสวนหลอดเลือดที่ใช้ฟอกเลือด

- ประเภทของหลอดเลือดและสายสวนหลอดเลือดที่ใช้ในการฟอกเลือด
- การเตรียมผู้ป่วยสำหรับทำหลอดเลือดที่ใช้สำหรับการฟอกเลือด
- การดูแลสายสวนหลอดเลือด
- การดูแลและประเมินผู้ป่วยหลังการผ่าตัดหลอดเลือดที่ใช้ฟอกเลือด
- อาการแทรกซ้อนและการดูแลรักษาหลอดเลือดที่ใช้ในการฟอกเลือด

๔.๘) การใช้ยาป้องกันการแข็งตัวของเลือดในระบบฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Anticoagulation in hemodialysis)

๔.๙) ความเพียงพอของการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Adequacy of hemodialysis)

๔.๑๐) การพยาบาลภาวะแทรกซ้อนระหว่างการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Complications during hemodialysis and nursing management)

๔.๑๐.๑) ภาวะแทรกซ้อนระยะสั้น (intradialytic complications) ความดันโลหิตต่ำ ตะคริว (muscle cramps), หนาสั่น (chill)

๔.๑๐.๒) ภาวะแทรกซ้อนระยะยาว: โรคกระดูก (Bone disease), ทุพโภชนาการ (malnutrition), โรคหัวใจ (heart disease)

๔.๑๑) ปัญหาเฉพาะที่มักเกิดในขณะฟอกเลือด (Special issues in hemodialysis)

๔.๑๑.๑) ผู้ป่วยที่โรคประจำตัว (Patients with comorbidity)

- อวัยวะล้มเหลวหลายระบบ (Multi-organ failure: MOF)
- โรคหลอดเลือดหัวใจ (Acute coronary syndrome), เยื่อหุ้มหัวใจอักเสบ (pericarditis), มีน้ำในช่องเยื่อหุ้มหัวใจ (pericardial effusion)
 - เลือดออกในทางเดินอาหาร (GI bleed), ตับวาย (liver failure)
 - สมองบวม (Brain edema), ภาวะความดันในกะโหลกศีรษะสูง (Increased Intracranial Pressure: IICP), อาการชัก (Seizure)

๔.๑๑.๒) การดูแลภาวะโภชนาการในผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือด (Nutrition management in HD patients)

๔.๑๒) การเตรียมจัดตั้งหน่วยไตเทียม (Preparing hemodialysis unit)

๔.๓๓) การพัฒนาคุณภาพของหน่วยไตเทียม (Quality improvement in hemodialysis unit)

๔.๓๔) การควบคุมการติดเชื้อในหน่วยไตเทียม (Infection control in hemodialysis unit)

วิชาที่ ๕ NSID ๕๐๙ การพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤตที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Nursing care for critically ill patients on hemodialysis)

มีความรู้ความเข้าใจผู้ป่วยภาวะวิกฤตที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ดังต่อไปนี้

๕.๑ การบริหารจัดการฟอกเลือดผู้ป่วยภาวะวิกฤตฉุกเฉิน (Nursing management in Plasmapheresis) โดยมีความรู้เกี่ยวกับผู้ป่วยภาวะวิกฤตฉุกเฉินทางไตมีหลายโรคที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการดูแลที่ต่างกันในเรื่องของ uremic toxin, auto immune, cytokine ทำโดยการรักษาด้วยวิธี Extracorporeal (การนำเลือดออกมาจากร่างกาย) มีหลายวิธี พยาบาลต้องมีความรู้ความเข้าใจในภาวะของโรคและหัตถการจำเพาะเกี่ยวกับโรคนั้นๆ เพื่อให้การพยาบาลผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยหัตถการมีความเฉพาะเจาะจงต้องใช้เครื่องมือจำเพาะ ในการดูแลผู้ป่วย

๕.๑.๑) มีความเข้าใจหลักการของการกรองพลาสma

๕.๑.๒) ข้อบ่งชี้ในการทำการกรองพลาสma

๕.๑.๓) วิธีการทำการกรองพลาสma (Techniques for Plasmapheresis)

๕.๑.๔) การให้การพยาบาลการกรองพลาสma

- การพยาบาลก่อนทำการกรองพลาสma

- การพยาบาลขณะทำการกรองพลาสma

- การพยาบาลหลังทำการกรองพลาสma

๕.๒ การบำบัดทดแทนในผู้ป่วยวิกฤต

๕.๒.๑) ระยะเวลาในการเริ่มบำบัดทดแทน (Time to start RRT in AKI)

๕.๒.๒) วิธีการบำบัดทดแทน (Modalities of RRT)

- วิธีการบำบัดทดแทนในผู้ป่วยวิกฤต (Modalities of RRT in critically ill)

๕.๒.๓) การเลือกวิธีการบำบัดทดแทนในผู้ป่วยวิกฤต (Selection of RRT modalities)

๕.๒.๔) การฟอกเลือดชนิดต่อเนื่อง (Continuous renal replacement therapy,CRRT)

๕.๒.๕) การเติมสารน้ำทดแทน (Replacement fluid)

๕.๓ การฟอกเลือดสำหรับจัดสารพิษสำหรับพยาบาลไตเทียม (Blood purification of toxins for Hemo-nurse)

๕.๔ Acute renal insufficiency and renal shut down

๕.๕ Acute Kidney injury

๕.๖ การฟื้นฟูของไตหลังจากไตวายเฉียบพลัน (Renal recovery after acute kidney injury)

วิชาที่ ๖ NSID ๕๘๘ ปฏิบัติการจัดการสารสนเทศในการดูแลผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Practicum of data management in hemodialysis patients)

มีความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเบื้องต้น โดยการนำข้อมูลที่ต้องการศึกษาจากผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังมาวิเคราะห์ปรับท การระบุประเด็นสำคัญหรือความเสี่ยง และการระบุเป้าหมายของการพัฒนาการดูแลผู้ป่วยโรคไตที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ตามขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิชาที่ ๗ NSID ๕๘๙ ปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Practicum of nursing for hemodialysis patients)

ปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการบำบัดทดแทนโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมในผู้ป่วยโรคไตระยะสุดท้าย วางแผนให้การพยาบาลผู้ป่วยและครอบครัวแบบองค์รวมได้อย่างต่อเนื่อง บริหารจัดการและควบคุมคุณภาพหน่วยไตเทียม พัฒนาทักษะการใช้และการดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับการบำบัดทดแทนโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

ฝึกทักษะการพยาบาลผู้ป่วยที่รับการบำบัดทดแทนโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ดูแลให้คำแนะนำฝึกอบรมและให้คำปรึกษาผู้ป่วยและครอบครัว แก้ไขปัญหาแทรกซ้อนระหว่างการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม มีทักษะการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในหน่วยไตเทียม บริหารจัดการหน่วยไตเทียม พัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการพยาบาล การบริหารความเสี่ยงในหน่วยไตเทียม สามารถเฝ้าระวัง ป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายของเชื้อโรค

๗.๑) ปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการบำบัดทดแทนโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้ อย่างน้อย ๓๐ ผ่านประสบการณ์และวางแผนจัดการในกรณีเหล่านี้

- ความดันโลหิตสูง (Hypertension)/ ก่อนการเกิดโรคหลอดเลือดสมองตีบ (Pre-stroke)
- หลอดเลือดและสายสวนหลอดเลือดที่ใช้ฟอกเลือด (Vascular access)
- เส้นฟอกเลือดไม่สามารถใช้งานได้ (Vascular complication)/ เลือดออก (Bleeding)
- ตะคริว (Muscle clamp), หนาวสั่น (Chill), ไข้ (Fever) หรือปฏิกิริยาไฟโรเจน (pyrogenic reaction)

- ตัวกรองเลือดตัน (Dialyzer clotted), เข็มฟอกเลือดหลุดหรือไม่มีอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม (Needle dislodgement), มีเลือดซึม (Blood leak)

- เม็ดเลือดแดงแตก (Hemolysis), อาการเข้าไปอุดตันในหลอดเลือดหรือเข้าระบบวาระเลือด (Air embolism)

๗.๒) วิเคราะห์ปัญหาสุขภาพและดูแลผู้ป่วยที่รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมจากข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ทางคลินิก ทำงานงานกรณีศึกษา HD ที่มีปัญหาซับซ้อน ทำ Nursing conference โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์

๗.๓) วิเคราะห์ประเมินความพอดีของการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้

๗.๔) ปฏิบัติการแก้ไขเบื้องต้น ตัดสินใจใช้ยา และจัดการตามแนวปฏิบัติเมื่อเกิดปัญหาหรือภาวะแทรกซ้อนในการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้

๗.๕) ให้คำปรึกษาผู้ป่วยและครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยที่รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

๗.๖) ใช้งาน บำรุงรักษา ตรวจสอบประสิทธิภาพของอุปกรณ์และเครื่องมือ เครื่องใช้ที่เกี่ยวกับการบำบัดทดแทนโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้ถูกต้อง

๗.๗) การเตรียมและการดูแลรักษาเครื่องไตเทียม

๗.๘) การดูแลผู้ป่วยและเตรียมผู้ป่วยก่อนทำการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

๗.๙) การเตรียมตัวกรองใหม่ (New Dialyzer) และสายส่งเลือด (Blood line)

๗.๑๐) การเตรียมตัวกรองเลือดใช้ช้ำและสายส่งเลือดชุดใหม่

๗.๑๑) การดูแลผู้ป่วยที่มีการผ่าตัดเชื่อมต่อหลอดเลือดแดงและหลอดเลือดดำ (Arteriovenous Fistula), เส้นฟอกเลือดที่แขนชนิดเส้นเลือดเทียม (Arteriovenous Graft) และแทงเข็ม เพื่อการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

๗.๑๒) การดูแลผู้ป่วยที่มีสายฟอกเลือด (Hemodialysis Catheter) และใช้ทำการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

- ๗.๑๓) การดูแลผู้ป่วยขณะทำการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม
- ๗.๑๔) การสั่นสุดการทำฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม
- ๗.๑๕) การนำตัวกรองเลือดและสายส่งเลือดกลับมาใช้ซ้ำโดยผู้ปฏิบัติงานล้างเอง
- ๗.๑๖) การวัดปริมาตรของตัวกรองเลือดแบบผู้ปฏิบัติงานทดสอบเอง
- ๗.๑๗) การทดสอบรอยร้าวของตัวกรองเลือดแบบผู้ปฏิบัติงานทดสอบเอง
- ๗.๑๘) การประเมินผลการรักษาผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง
- ๗.๑๙) การเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อวัดปริมาณการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม
- ๗.๒๐) การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในหน่วยไตเทียม
- ๗.๒๑) การดูแลระบบทำน้ำบริสุทธิ์ในการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม
- ๗.๒๒) การตรวจสอบคุณภาพน้ำบริสุทธิ์และน้ำยาไตเทียม
- ๗.๒๓) มาตรฐานน้ำบริสุทธิ์สำหรับเครื่องไตเทียม

วิชาที่ ๘ NSID ๕๙๙ ปฏิบัติการพยาบาลในผู้ป่วยภาวะวิกฤตที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Practicum of nursing for critically ill patients with hemodialysis)

๘.๑ ปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยผู้ป่วยภาวะวิกฤตที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมอย่างน้อย ๒๐ รอบ ฝึกทักษะการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมแบบต่างๆ สภาพของผู้ป่วยที่มีอาการซับซ้อนและสัญญาณชีพไม่คงที่ ในผู้ป่วยรายต่อไปนี้ เช่น ผู้ป่วยหลังผ่าตัด Open heart surgery, Sepsis, Drug overdose, MOF, Multiple trauma, Poisoning, Leptospirosis, Malaria, Liver transplant, Dengue hemorrhagic fever with DIC, Shock เป็นต้น ผู้ระวังและแก้ไขภาวะแทรกซ้อนขณะฟอกเลือด การใช้แนวปฏิบัติมาตรฐาน วางแผนและประยุกต์แผนการพยาบาลผู้ป่วยและครอบครัวแบบรวมได้แก่ ICU และ Acute hemodialysis

๘.๒ ฝึกปฏิบัติการประเมิน ตัดสิน และการจัดการปัญหาสุขภาพระหว่างการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมในภาวะต่อไปนี้

- ภาวะช็อค (Shock) หรือความดันโลหิตต่ำ (Hypotension)
- Disequilibrium Syndrome
- หัวใจเต้นผิดจังหวะ (Cardiac Arrhythmia)
- ภาวะไม่สมดุลของเกลือแร่ในร่างกาย (Electrolyte Imbalance)
- แพ็ตต์กรองเลือด (Dialyzer Reaction)
- การบำบัดทดแทนแบบต่อเนื่อง (CRRT) ในหอผู้ป่วยอาการหนัก
- การกรองพลาสมา (Plasmapheresis)

๘.๓ ทำรายงานกรณีศึกษา ผู้ป่วยวิกฤตที่รับการบำบัดทดแทนไต

๘.๔ นำ Nursing conference โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์

๘.๕) สามารถใช้งานและบำรุงรักษาอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการบำบัดทดแทนไตในภาวะวิกฤต เช่น เครื่องไตเทียมเครื่อง CRRT, Plasmapheresis เป็นต้น

๙.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

๒.๓.๑ ต่อตอนสอง

- มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายและระบบบริการสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดทดแทนได้
- พัฒนาความรู้และทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะต่างๆ จนถึงโรคไตวายระยะสุดท้ายที่ได้รับการบำบัดทดแทนได้ด้วยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม สามารถประเมินปัญหา ป้องกัน และจัดการกับความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วย มีทักษะการใช้เครื่องไตเทียม ใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้อง ปลอดภัย

- ได้เรียนรู้ถึงวิธีการเก็บตัวชี้วัด การเก็บข้อมูลจากการทำงาน การดูแลผู้ป่วย เพื่อมาวิเคราะห์ปัญหาในหน่วยงานเพื่อหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการนำความรู้ ทฤษฎี และประสบการณ์มาพัฒนาแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

๒.๓.๒ ต่อหน่วยงาน

- สามารถควบคุมมาตรฐานการพยาบาลและความปลอดภัยในหน่วยไตเทียมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- สามารถให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาให้แก่บุคลากรทางสุขภาพ ประสานความร่วมมือในสหวิชาชีพได้

- สามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการบำบัดทดแทนโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้

ส่วนที่ ๓ ปัญหาและอุปสรรค

- ขาดประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ก่อนการไปศึกษาเฉพาะทาง เมื่อได้รับเข้าศึกษาแล้วมีเนื้อหาบางส่วนที่ทำให้เรียนรู้ได้ช้า และต้องทำความเข้าใจมากขึ้น

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาวิชาพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนได้ (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม) มีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน วิทยากรมีความรู้ในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี สถานที่อบรมมีความพร้อม อุปกรณ์และสื่อการสอนทันสมัย เมื่อผู้อบรมมีโอกาสได้ไปศึกษาเพิ่มเติมทำให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์กับผู้ที่มาเรียนในหลักสูตรและวิทยากรในหลักสูตร เมื่อจบการอบรมสามารถนำไปใช้ในหน่วยงานได้ ควรมีการฝึกอบรมเพิ่มมากขึ้น

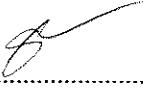
ลงชื่อ.....สาวา ริยะ.....ผู้รายงาน
(นางสาว พัชรา ริยะ)
พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

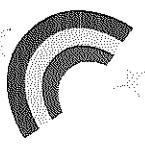
ส่วนที่ ๕ ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

พิมพ์เอกสารนี้ด้วยเครื่องพิมพ์

รายงานออบรม

ลงชื่อ..... หัวหน้าส่วนราชการ
(นายภูวิท แสงทองพานิชกุล)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลราชพัสดุ

หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง

สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต

(การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)

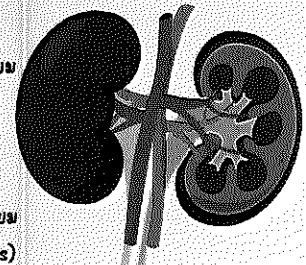

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการรับรมได้มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายและระบบบริการสุขภาพที่เกี่ยวกับโรคไตเรื้อรัง และการบำบัดทดแทนไต มีความรู้ทักษะในการประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูง การพยาบาลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคไตระยะสุดท้ายที่ได้รับการบำบัดทดแทนไตและสามารถใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการแพทย์ในการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ให้แก่ผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง

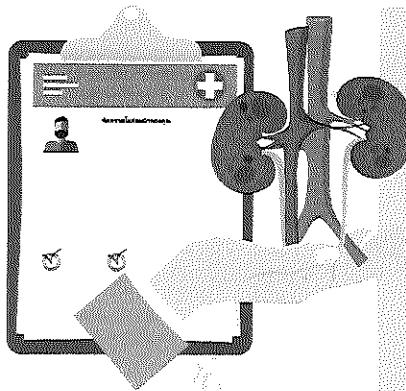
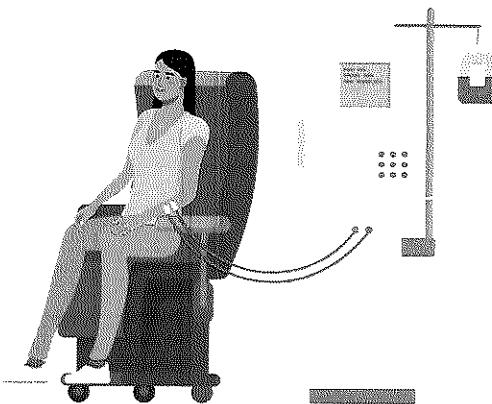
รายวิชาที่ได้รับการศึกษา

- หลักพื้นฐานในการพยาบาลผู้ป่วยโรคไต (Essential nursing principle for patients with kidney disease)
- การประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูงและการตัดสินใจในผู้ป่วยโรคไต (Advanced Health Assessment and Clinical Judgment for the patients with kidney disease)
- การพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤตที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Nursing care for patients on hemodialysis)
- การพยาบาลผู้ป่วยภาวะวิกฤตที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Nursing care for critically ill patients on hemodialysis)
- การปฏิบัติการจัดการสารสนเทศในการดูแลผู้ป่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Practicum of data management in hemodialysis patients)
- ปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Practicum of nursing for hemodialysis patients)
- ปฏิบัติการพยาบาลให้ผู้ป่วยภาวะวิกฤตที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Practicum of nursing for critically ill patients with hemodialysis)

ลิ๊งที่ได้เรียนรู้

- มีความรู้ความเข้าใจนโยบายและระบบบริการสุขภาพที่เกี่ยวกับการบำบัดทดแทนไต
- พัฒนาความรู้และทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะต่างๆ จนถึงโรคไตระยะสุดท้ายที่ได้รับการบำบัดทดแทนไตด้วยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม สามารถประเมินปัญหา ป้องกันและจัดการกับความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วย มีทักษะการใช้เครื่องไตเทียม ใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้อง ปลอดภัย
- ได้เรียนรู้ถึงวิธีการเก็บตัวชี้วัด การเก็บข้อมูลจากการทำงาน การดูแลผู้ป่วย เพื่อมาวิเคราะห์ปัญหาในหน่วงงานเพื่อหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยการนำความรู้ทฤษฎีและประสบการณ์มาพัฒนาแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

การนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

- สามารถควบคุมมาตรฐานการพยาบาลและความปลอดภัยในหน่วงงาน ไตเทียมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- สามารถใช้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาให้แก่บุคลากรทางสุขภาพ และประชาชนความรู้ที่มีในสาขาวิชาชีพได้
- สามารถใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการบำบัดทดแทนไต โดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้